

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 12 frt.
Félévre . . . . . 6 „
Negyedévre . . . . . 3 „
Egy óra . . . . . 1 „
Egyes szám 4 kr.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyom-
dája Nagybecskerek, Uri-
utca 276. sz., hová az
előfizetések és a lap szét-
küldésére vonatkozó felszó-
lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
Ferencz-József-tér,
Bauer-féle ház
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogad-
tatnak el. Azonkívül az
összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnepok
kivételével.

A magyar nyelv Torontálban.

Nagybecskerek, május 20.

Komoly aggodalommal hallotta bizo-
nyára minden igaz magyar ember, a
a torontálmegyei közművelődési és
magyar nyelvterjesztő egyesület köz-
gyűlésén fölhangzani azt a szomorú
panaszt, hogy milyen kevés érdek-
lődés, egyszerűen nyilvánul a tagok
részéről az egyesület működése iránt.
Nyolczszáz tagból tíz jelent meg a
minapi közgyűlésen akkor, midőn két
nappal előbb az egyesület egy erős
sikerű estélyen Révai Miklós emléke-
zetét ünneplve meg, eszébe hozta
mindenkinek, a kit illet, hogy miféle
szent, komoly kötelességeink vannak
nekünk magyarokul itt Torontálban
a magyarság ügye és apáink édes
anyanyelvével szemben.

Nem szeretnők magunkat ámitani,
de azért mégis hajlandók vagyunk a
közönynek e deprimáló jelenségét
puszta véletlennek betudni, melyben
főszerepet játszott az a nagy és a
megye életére kiható mozgalom, küz-
delem, mely éppen legmagyarabb
egyesületünk közgyűlésének idején
vette igénybe csaknem mindnyájunk
szívét, elméjét.

Nem szeretnők magunkat ámitani,
de ha ezt a véletlent föl is hoztuk

mentségére ennek a nagy mulasztás-
nak, nem tudjuk elhárítani magunktól
a kérdést, hogy akarunk-e egyáltalán
komolyan tenni ebben a tekintetben,
vagy a legkegyetlenebbül boszút áll-
ható fatalizmussal akarjuk végig nézni,
mint folynak az idő napjai mögöttünk
anélkül, hogy hazafias lelkiismeretünk-
nek valamivel időközönként betudnánk
számolni. Valamelyes cselekedetével
a magyar voltunk iránt tartozó köte-
lességünknek, valamelyes pihenő pont-
jával a haladó időnek, hol megállva
összenézünk és kivételes helyzetünk
tudatában némán érezzük, hogy azt
az örököt — mit minden magyar
ember magával kell, hogy ide hozzon
Torontálba — tovább vittük abban
az intenczióban, mit megtagadni csak
magyar voltunk tudatának elhallgat-
tatásával lehet.

Vagy talán mementókra várunk?
Intésekre, mik magunkhoz térítsenek?

Oh, az több a nap sok órájánál!

Tekintsünk csak szét a megye köz-
pontján és ha látni, érezni akarunk,
találunk száznál is több okot; lépés-
ről-lépésre vehetjük észre, hogy mi
hol a teendő és hol mi bánthat tét-
lenségünkért. Hiszen itt a központban
is még ott vagyunk, hogy jóleső öröm
foghat el, ha egy-két óra hosz-

szant csak magyarul beszél-
hetünk, és ha ebben a legelemibb
fejlődési stádiumban konstatálhatjuk
Nagybecskerek társadalmának magya-
rosodását. Holló fehérségénél nagyobb
ritkaság, ha véges-végig a sok ke-
reskedői cégztáblák sokasága
között egy magyart is találunk.
Hinni pedig alig tudnók, ha nem
tapasztalnók, hogy a magyar iroda-
lomnál — könyvekben és hírlapokban
— nagyobb árva nincsen itt a Bega
partján; mert amíg mindenféle német
könyvet irodalmi ponyvát és szelle-
münkől idegen lapot garmadával önt
naponta ide a posta, addig a magyar
szépirodalom termékei a magyar hir-
lapirodalomával együtt, jóformán a
megtört mostohánál alig játszanak
egyéb szerepet.

De nem is példálózgatunk tovább
e szomorú képekkel, mert ha ennyi
eltagadhatlan valóság nem elég, hogy
meggyőzzön arról, minő gyöngye láb-
megyünk még most előre, akkor ebben
a tekintetben hiába is igyekeznénk
hatni abbéli törekvésünkben, mely a
békés, tapintatos magyarosítás szavát
iratta lapunk homlokára.

Nem is a mindenáron való panasz-
kodás üdvöset soha nem teremtő ten-
denciája iratja velünk e sorokat; ez

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Beeskereki séták.

(A betegágyban.)

Sohasem zugolódtam életemben. Ha a
profeszorom annak idején éppen akkor szó-
litott fel, mikor nem tudtam a leczkét, nem
keseregtem a pehen, hanem bevallottam
magamnak, hogy lusta kölyök vagyok.
Mikor később ferbliben elnyerték a pénz-
met, nem csináltam macskazenét Fortuna
ő Nagyságának, hanem e hatásos szavakkal
végeztem monologomat: Ugy kell, miért
játszol. S mikor később egyes mamák azt
a bizonyos leküzdhetetlen ellenszenvet nyil-
vánítottak csekélységgel szemben, mely
különösen akkor jutott érvényre ha leányuk
ablakja alatt találtak, ismét nem a sors
ellen jajgattam, hanem igyekeztem megér-
teni egy óvatos mamának érzelmeit egy há-
zasodni sehogysem akaró fiatal emberrel
szemben.

Csak most zugolódom először. Miért kel-
lett nekem épen most a betegágyba kerül-
nöm? Miért tagadja meg épen e héten a
kegyetlen végzet azokat a kedves borjusze-
leteket, az utólérhetlen filékat, szívem bál-
ványát: a spárgát, a turós csuszát és a hal-
paprikást? Egyszóval mindazt ami szívemnek
és gyomromnak drága. S mindezek helyett
teát, teát és ismét teát lát csak a szemem
és kap a gyomrom.

Miért haltál meg óh nagy zónaminiszter?
Annyit irtunk a betegségedről, hogy ma-
gam is megkaptam. Itt nyomom az ágyat,
vigasztalva szerencsés fatalizmusom és jó
barátaim által, de keseregve azon, hogy
miért kell épen most betegnek lennem, mi-
kor nincs nap és nincs este, érdekes ese-
mények nélkül. Az ellen már zugolódom,
fellázadok, de nem érek el vele többet mint
a gályarab ki dühében erősen megrázza
lánczait és — tovább evez.

Hétfőn elmentem a bálból. Valóságos tan-
talusi kinokat szenvedtem. Nem azért, mert
beteg voltam, hanem mivel annyi szép nő
láttam magam körül és nem birtam őket
átölelni.

Kedden szolgabírákat választottak, nem
lehettem ott. Két krigli sört vesztettem,
mert az én jelöltem (mint rendesen) meg-
bukott. Örülök, hogy egy igen jól táplált
ur nyerte meg, aki kívánhatja, míg felgyó-
gyulok. Reméllem, addig hitelez.

Kedden délután elmulasztottam egy igen
jó operette-előadást. A városháza nagyter-
mében folyt le. Nem egészen nemzeti ope-
rette (mint Kontiéri), hanem vegyes genre.
Beszélnek benne németül és szerbül, sőt még
magyarul is. Nem hiányzik a sujtásos ma-
gyar ruha, csizma és sarkantyú sem. A
sarkantyú azonban ellensége a keramitnak.
A csizmától hallotta azt a csizmát, hogy
a keramit még nincs eléggé kipróbálva,

Beeskerek pedig csak járt utakon szeret
haladni. Ugy mondták el, hogy ekkor sza-
vaztak, aztán újból vitakoztak, össze is
szidták egymást, mire aztán másnap a pol-
gármester a mi parlamentünk Gajári-jától
ünnepélyesen bocsánatot kért.

Meglehet, hogy ez az egész nem is igaz.
Beteg embernek sokat mesélnek, s még az
ujságok is egészen másképen irnak, mikor
tudjuk, hogy rendeltetési helyük a betegágy.

Engem például felültettek egy sikkasz-
tási mesével. Azt beszélték ugyanis összes
látogatóim, kik kedden megtisztultak, hogy
egy ismert helybeli dandy elsikkasztott több
mint 150 ezer frtot.

Elmondták a részleteket is, mint sülye-
dett a szerencsétlen fokról-fokra, s daczára
annak, hogy egész eljárása a legmélyebb
megvetést érdemelte, az embert nagyon
megsajnálunk. S mi sül ki másnap? Hogy
szegényke sohasem sikkasztott, csak nem
érezte magát jól itt helyben, hát elment
gyalog Szent-Györgyre. A lelkiismerete
olyan tiszta fehér mint a neve és nyári
nadrágjai, melyekkel hét évig bolondította
egy városnak a közönségét, mely sehogy
sem akarja belátni hányszor és mennyire
csal a látszat. A főnöke maga mondta, hogy
semmi sem igaz a sikkasztásból — az pe-
dig csak fogja tudni. Élénken eszembe jut
Mikszáth elbeszélése: Niucs korrupció.
Egy hajdanában jobb időket látott tisztvi-

nem volt és nem lesz kenyertünk. De abban a hivatásban, — melynek egész férfias becsvágygyal akarunk élni, — rá kellett mutatnunk a stagnálás káros, megbocsáthatatlan voltára, bizonyosan remélve és föltétlenül hiva, hogy a míg a magyar nyelvterjesztő egyesület áldásos és kívánatos munkáját végzi szerény jutalmaival az iskolákban, addig a központ társadalmában ki-ki hatásköréhez mérve gondolni fog arra, hogy Torontálvármegye és Nagybecskerek városának magyar nevezete, minél kevésbé legyen kitéve annak az eshetőségnek, hogy ezt az elnevezést bár ki is csak hangzatos frázisnak tekinthesse.

Addig is tehát, amíg a társadalom a maga szerepvívó embereivel saját kisebb köreiből, a míg az iskolák vezetői szép hivatásuk magaslátán, a míg a kereskedői kar saját hazafias szándékában igyekezik: magyar hangot vinni be a családi körökbe, magyar szót tanítani az iskolákban, magyar czégtáblákat tüzni a boltok fölé, — ne feledjük egy pillanatra se, hogy az idő erre nagyon is megérett, a cselekvés ideje megjött, és hogy a mai békés idők alkalmát elmulasztva, később talán megbánva gondolhatnánk arra, hogy mit tehattünk volna a magyar nyelvért.

Törös Tivadar.

A kereskedelmi miniszteri állás betöltése tárgyában nap-nap után új kombinációk merülnek fel. Egyik ellenzéki lap szerint jól értesült kormánypárti körökben beszélnek, hogy Lukács Béla államtitkárt fogják kinevezni miniszterre és Gajzágó Salamon a legfőbb számvevőszék elnöke, ki csak azért maradt meg ez ideig állásában mert azt remélte, hogy veje: Lukács Béla fogja azt majd elfoglalni, nyugalomba vonul. A Gajzágó utódját is emlegették

selő elkölt egy pár ezer forintot a hivatalban reá bizott pénzből. Tudja hogy nincs menekvés, beadja a lemondását és megveszi a — revolvert. Ekkor eszébe jut hivatal főnökének, hátha nem is így áll a dolog és megvizsgálhatja a hivatalt. S ime kiderül: hogy nemcsak nem hiányzik, de még neki jár néhány ezer forint. Korrupció mind a két eset. De a Mikszáthét bera-gyogja némileg a régi vármegyei életnek eltagadhatatlan poezise, míg a becskereki esetről az az undorító bűz árad, mely csak a börcék közelében fakad. Abban a bünbarlangban, mely még a monakói játéktermeknél is több áldozatot követel évente.

Öt napja nem ettem semmit. Akkor jött végre a Tószögi Andor giardinettója. Éhes voltam, bevetttem egyszerre. Megfájult tőle — nem a gyomrom t. poeta ur, az beteg volt, — hanem a szívem. De azért innen a betegágyból békejobbomat nyujtom Ön felé, mert rám fogta, hogy ábrándos tekintetű vagyok, én akiről utlevelemben mindig azt irták, hogy: szeme rendes, én magam pedig eddig úgy voltam meggyőződve, hogy a szemem zöld vagy szürke. Köszönet öh köszönet! Csak arra kérem, mint a hölgyeknek legkedveltebb kedvencét, terjessze ezt minél szélesebb körökben. S ha talál olyat, kit ilyen jelzőkkel meglehet hódítani (ami nem valószínű ebben a prózáil

már Fejér Miklós, földmivelésügyi államtitkár személyében.

A vallás- és közoktatásügyi tárcza költségvetésének tárgyalása előreláthatólag nagy dimenziókat fog ölteni. Csáky gróf miniszter mindjárt a vita elején felszólalt a megtette a szabadelvű párt értekezletén vázolt nyilatkozatát, mely a párt tagjainál annyira élénk helyesléssel találkozott. Ugyancsak a vita legelején tette meg. Irányi Dániel is az általános vallásszabadság behozatalára vonatkozó vallás- és közoktatási budgetek tárgyalásának rendjén évenként megújított indítványát. Kivüle fel vannak még szólásra jegyezve az ellenzéki pártok részéről: Hortoványi, Gyórfy Gyula, Hévizy, Sággy, Hock, Bujanovics, Kovács Albert, Berger Ignác, Szalay Imre, Hoitsy és Kolozsvári-Kiss István.

A valuta-javaslatok Ausztriában. Az összes osztrák parlamenti körök behatóan foglalkoznak a valutareformmal. Steinbach pénzügyminiszter az ügy jobb megérthetése végett előadásokat jelentett be az egyes klubokban, a mennyiben ezek ilyenekre reflektálnak. Többek közt az ifjucsehek klubja is nyilvánított ilyen óhaját, azonban a klub elnöksége nem foganatosította ezt az óhaját E miatt az ifjucsehek körében nagy volt a felháborodás; az ügyet szerdán este ismét szóba hozták a klubban, melyben az elnökség eljárását a legélesebben elítélték s az ügyet újra szavazás alá bocsátották; a szavazásnak az volt az eredménye, hogy valamennyi szavazattal öt ellenében azt határozták el, hogy a pénzügyminiszter a klubba meghívandó. A klub elnöke foganatosította ezt a határozatot és fölkérte a pénzügyminisztert, hogy jelenjen meg a klubban és tartson előadást a valuta-reformról, azonban a pénzügyminiszter ezt a kívánságot minden indokolás nélkül visszautasította.

Torontálvármegye felirata.

(A koronázás negyedszázados évfordulója alkalmából.)

A koronázási jubileum alkalmából, mint már említettük is, Torontálvármegye közönsége is hódoló feliratot terjeszt Ó Felsege, a király elé. A felirat egy pompás album-

ban foglal helyet, melynek leírását lapunk más helyén adjuk. A felirat Hegedüs Miklós megyei főjegyző ékes tollából került ki s szó szerint így hangzik:

Felseges Császár és Apostoli Király!

Felsegednek mindenkor hű magyar birodalma — ma, midőn az 1867-ik évi koronázás negyedszázados fordulóját ünnepli, alkotmányos nemzeti életünknek korszakot alkotó, állami és nemzeti létünkre hitünk szerint majdan évszázadokra kiható oly áldásos ténye iránt rója le kegyeletét, a melyhez hasonlóval az etelközi vérszerződés által nemzetté tömörült, első szent és nagy királyunk által az alkotmányos királyságok sorába emelt magyar nemzet évezredes történetének legdicsőbb lapjain csak ritkán találkozunk.

Az Európa nyugatán már megerősödött és annak keletén még a keletkezés forrongásában létező latin, german és szláv államok közé ékelve, magukra hagyatva, farkonok nélkül háromszázadon át küzdöttek eleink Árpád dicső nemzetségével élükön nemzeti létünk és állami függetlenségünk fenntartásáért.

E dicső nemzetség kihaltával az akkori európai államcsalád hatalmas tagjainak fejedelmei nemzeti fejedelmekkel váltakozva huszonkét évtizeden át harcoltak a magyar szent koronával fejükön, kezükben Szt. István megszentelt kardjával e nemzet léteért, nagyságáért, dicsőségéért.

Fényes, ragyogó lapjai történetünknek! Mohamed igéit fegyverrel hirdető xeresz tábor, a mozlim hadaknak Mohács gyásmezején a Csele mocsarába vetette mind e dicsőséget, mind e ragyogást. Elvérezve, sebekből borítva, roncsolt tetemmel vonaglott nemzetünk.

Az isteni gondviselés által ránk mért azon megaláztatás napjaiban ébredtek áldott emlékü eleink annak tudatára, hogy nemzeti nagy hivatásunkat: megőrizni fajunkat az emberiség számára Európa államrendszerében, önerőnkkel betölteni annyi nagy és hatalmas versenytárs között képesek nem leszünk.

E földtekének leghatalmasabb, a nap nyugtát nem ismerő birodalmát uralgó nagy hatalmu családjának dicső tagját, Felseged elődét első Ferdinándot emelték akkor eleink a megreszkettetett

korban) tudassa kérem velem, hogy a szükségese lépéseket megtegyem. Mert Ön és az egész világ qui s'ennuie (pedig ki nem unatkozik nálunk?) nagyon téved ha a giardinettobeli információk alapján azt hiszi, hogy az én druzsám és én megakarjuk házassítani megsebzett kezű és — szívű Kraczkó barátunkat.

Azt nem. Hanem magunkat a legkomolyabban. Május végéig kész az én elhatározásom s azt hiszem partneremé is. Addig tudni fogjuk, hogy csakugyan a szerelem hónapja-e a május.

De hová nem tévedtem! Betegség és szerelem! Nem baj, nyugodt lehetek. A szerelem az nem gondol a betegekkel. (Hacsaknem egy csinos fiatal orvossal.)

És ez jól van így. Beteg nálunk minden. A kövezet, a víz, a szabadelvőségünk, a következetességünk, az őszinteségünk stb. Maradjon legalább a szerelem egészséges. Nagy baj mikor ezt is folyton kúrálni kell.

De azzal törődjenek a szerelmesek és ne a betegek.

rrr.

Teleki Sándor Garibaldi alatt.

(Az ezredes memoirejaiból.)

A tegnap elhunyt zseniális humorista író és 1848/49-iki honvédezered, Teleki Sándor gróf is ott volt a magyar emigráció ama tagjai közt, a kik kardjukat felajánlották az osztrák ellen az olasz egység szolgálatára. Az 1859-ki háború alatt a magyar égió államnyában mint ezredes szolgált s

e minőségben azt a megbízatást kapta, hogy az osztrák hadsereg magyar foglyai-ból igyekezzenek új magyar legionárius csapatokat szervezni. Mint járt el e megbízatásában, annak érdekes történetét ő maga így beszéli el.

Egy reggel Bergamo alatt Garibaldi magához parancsol s azt mondja:

— A magyar nemzeti igazgatóságtól, Genuából egy iratot kaptam, melyben felszólítanak, hogy azon foglyokat, kik a magyar legióban szolgálni kívánnak, küldjem Genuába. Ezredes ur, szives lesz azokat átvenni, a genuai „Forte del Rattó”-ba kíséreni s őket az igazgatóságnak átadni. Ha dologát elvégzi, én Brescia felé vonulok, érjen utól, örülni fogok, ha viszontláthatom.

Kellettlenül engedelmesskedtem. Szerettem volna az „oregur” mellett maradni. Van abban az emberben valami olyan magához vonzó, hogy mindig nehezen tudtam tőle megválni.

A cs. kir. hadifoglyokat Bergamóban, egy kolostor udvarán őrizet alatt találtam. Szegény fiúk! De ki voltak éhezve! — Ugy látszott rajtuk a koplalás; -- nem csoda, hisz Eynatennek voltak a kosztosai.

Felszólítottam őket: volna-e kedvök a magyar legióban szolgálni? — Lelkesült örömmel fogadták ajánlatomat, — örvendettek, hogy gazdát cserélnek más kenyeren és són.

Utra keltünk.

Diszmenetünknek Vareseben kifogyott a nótája, vasutra ültünk s Genuában szálltunk ki.

haza trónjára és megkötötték az immár közel ötszázados frigyét, mely nemzetünket Felségeddel és a felséges uralkodó családdal elválaszthatatlanul összeköti.

Első Lipót örökösödési törvénye, a Sanctio pragmatica s az 1867. évi kiegyezés képezik ezen frigykötés újabb és újabb erősségeit.

Habsburgi Rudolf nagy, hatalmas és kegyes utódainak jogára alatt új életre ébredt az enyészet szélén állott nemzetünk és a hálás ivadékok vérüket ontották, vagyunkat áldozták nem csak nemzeti létünkért, hanem a felséges uralkodó ház hatalmáért és dicsőségeért is, újra felragyogtatván a magyar nemzet elborult Geniuszát.

Felséged e dicső elődei és a nemzet között fennálló áldáshozó békét meg-megzavarta egy megoldatlan nagy probléma: a felséges uralkodóház közösségéből folyó közös védelmi kötelezettség Felséged többi országai és királyságaival és mindenkor hű Magyarországnak ezzel összeegyeztetendő önállósága.

Felséged felszentelt személyében, a kit első szent királyunk vallásossága, Könyves Kálmán bölcsessége, Hollós Mátyás igazságszága, Mária Terézia kegyessége és II. Lipót alkotmányos érzülete tesz a fejedelmi születésen, fényen és hatalmon kívül dicsővé és minden elődeinél nagyobbá, találta fel hű magyar nemzete ama nagy és bölcs királyt, a ki követve jóságos atyai szive sugallatát és felismerve az élet nagymesterének, a történetnek tanuságát, megalkotta áldott emlékü hű magyar tanácsosainak segélyével a végleges szervezés nagy művét, és mint dicső házának és imádott hazánknak új, rendithetlen alapokon nyugvó nagyhatalmu fejedelme, körülrajongva magyar nemzetének osztatlan szeretete, támogatva őseinktől öröklött odaadó hűsége és áldozatkészsége által a szent koronával ékített, felkent fejével jelent meg Európa és a világ előtt, állami önállóságunk, alkotmányos szabadságunk feltámadását hirdető.

Ezen nagy fényével a jövő századokat megvilágító történeti tény negyedszázados emléket igaz hazafiai szívünk egész lelkesedésével ünnepelelnék ma, önmagáért.

De a vallásos rajongásig fokozódott örömmel ünnepeleljük a napot, eltelve a kegyes Istenség azon kegyelme által, hogy Felségednek egy negyedszázadon át adott erőt uralkodói kötelemeinek, gyermeki hód-

lattal fogadott atyai gyakorlására, örömteljes érzetében annak, hogy míg a nagy műnek részesei követve emberi végzetünk hívó szózatát, már csak a hálás utókor által emelt ércszobráikkal és műveik emlékével vannak közöttünk, addig Felséged e nagy műnek nagy létesítője meg nem fogyott testi és lelki erőben gyönyörködhet abban, élvezheti hű alatvalóival annak áldásait, melyek Felséged dicső trónját még fényesebbé és hatalmasabbá, hű magyar nemzetét boldoggá, nagygyá és tiszteltté tették.

Megerősödött állami önállóságunk és függetlenségünk boldogító érzetében, eltelve a társbirodalommal fennálló létfentartó szövetségünk iránti ragaszkodással, őseinknek anyanyiszor fényben ragyogott és ránk átöröklött hűsége és áldozatkészségétől és a legigazabb hálától eltelt hazafias szívvel sereglik ma Magyarország népe Felséged hatalmas trónja köré a nemzet hálóját, örömet és hűségét kifejezni, s lelkében a szeretet Istenének oltára előtt leborulni, azon hű jobbagyi és alattvalói szívből ki törő áhitatos hő imaival, hogy Felségednek e nagy korszak legnagyobb fejedelmének drága életét áldja és óvja minden vesztől, vihartól, szívet dobogtassa a Felséges Királyasszony és a felséges uralkodóháznak, valamint hű Magyarországnak örömeire és boldogítására sokáig — igen sokáig.

Felségednek öröklött hű jobbagyai és szolgálói.

HIREK.

— Rónay Jenő főispán holnap reggel elutazik s 23-án tér vissza Nagybecskerekre.

— Klapka-requiem. A nagybecskereki kegyes tanítórendiek templomában, holnap 21-én reggel fél 8 órakor Klapka György tábornok lelki üdvéért, ünnepélyes gyász istentisztelet fog tartatni.

— Torontálmegeye albuma. A koronázási jubileum alkalmából a vármegye közönsége remek kivitelű albumban terjeszti fel hódoló feliratát Ó Felségéhez. Az album halaványsárga szattyanbőrökből készült. Czimlapjának közepén díszesen emaillozva a vármegye czimere látható. A czimer felett a királyi jelvények vannak, s e felírás ol-

vasható: „1867. június 8.“ A díszítés e részét szárnyas angyalok tartják. A czimer alatt e felírás van: „1892. június 8.“ A felső bal sarokban a király megkoronázásának jelenete látható, elefántsontra festve, a jobb sarokban pedig a királyné megkoronázása. Az alsó bal sarokban, szintén elefántsontra festve egy kép a királyi esküt, a jobb sarokban levő kép pedig a királyi kardvágásokat ábrázolja. A pompás album Márton Lajos budapesti díszműkereskedő intézetében készül, s valószínűleg egyike lesz a felküldött albumok legdíszesebbjeinek.

— Gyakornokok kerestetnek! A legutóbbi megyei tisztújítással, melyről részletesen adtunk hírt, Torontálvármegyében egyszerre hat közigazgatási gyakornoki állás jött üresedésbe. Ezek hiányát természetesen erősen megérzik úgy a központi hivatalok, mint az egyes szolgabiro-ságok, a hol a gyakornokok munkaerejére szükség van. A főispán az állások betöltésére legközelebb kiírja a pályázatot.

— Torontálvármegye tavaszi közgyűlését ma befejezték. Rónay Jenő főispán a jegyzőkönyveket hitelesítő közgyűlést 24-én délelőtti 10 órára tűztek ki.

— A megye hivatalos órái közelébb megváltoznak. A törvényhatósági bizottság tagjai ugyanis a tegnapi közgyűlésen tárgyalták a Torontálvármegye szervezeti szabályrendeletének részben való megváltoztatására vonatkozó javaslatot. A változást szennvedő néhány pont között van hivatalos órák megállapításáról szóló szakasz is. A vármegye közönsége, hasonlóan Temesmegyéhez, e szakaszt törli, s elhatározza, hogy a megye tisztviselőinek és egyéb személyzetének hivatalos óráit időről időre a vármegye közönsége állapítja meg a szükséghez képest. A nyár folyamán a hivatalos órák beosztása a következő lesz: tisztviselőkre nézve reggeli 9 órától egyfolytában délutáni 2 óráig. A segéd és kezelő személyzetre továbbra is érvényben maradnak a régi hivatalos órák, azaz délelőtti 8-tól 12-ig és délután 2-től 6-ig. A tisztviselők közül azonban minden hivatalban egy a délutáni órákban is inspekeziót tart, hogy az esetleg felmerülő sürgős ügyekben nyomban intézkedhessék. Magától értetődik, hogy a munka tulságos felszaporodása setén, ha

Embereimet felvezettem a „Forte del Ratto“-ba s mentem magamat jelenteni.

Kossuth Lajos, Teleki László, Klapka György, mint „magyar nemzeti igazgatóság“, mellettök Irányi Dániel, Szabó Imre és Mednyánszky Sándor, francia részről a császár megbízottja, Pietri szenátor, együtt tanácskoztak.

Megtevént jelentésemet, a gyűlés zárta után Kossuth magához rendelt, részletes kihallgatás végett.

Nekem gyakran volt szerencsém Kossuth Lajost megközelíteni, bizalmát kiérdemelni s barátságával megtiszteltetni. En soha sem voltam Kossuth Lajossal, a nélkül, hogy bámulatomban, tiszteletemben és szeretetemben ne nőtt volna. Elragadott a rajongásig becsületessége és nagysága előtt hódolattal hajlom meg ma is.

Nem szégyenlek háladatos lenni.

És még akkor is, midőn lángelméjének költői ábrándja magasabbra szárnyalt a mindennapias valóságnál — midőn tiszta és mindig önérdékeltelen, majdnem tulságos hazaszeretete, népének és nemzetének bálványozása elragadta s nagy és nemes szívének felmagasult érzetéből a rideg kiszámítás ellen cselekedett, akkor is — a tisztelet és szeretet legmélyebb érzetével mondtam, vagy tettem azt, a mit meggyőződésemparancsolt.

És ma sem szégyenlem a száműzöttnek egész odaadással leghűbb híve lenni s a tanítvány hálásavával mondani: in te Domine speravi!...

— Gyujtson szivarra, üljön le s beszélje el mit látott, — nagyszerű ember az a Garibaldi! — mondá Kossuth.

— Nincsen több olyan!

— Kezdje legelől s mondja részletesen.

Körülbelül ezeket, vagy ezekhez hasonlókat mondtam, vagy mondhattam volna Kossuthnak.

— Hol van ön szálva? — kérdé.

— Seholy; de mégis, a fiakkorben.

— S mit fog ön csinálni?

Fölmegeyek a városházára, szállást rendeltetek magamnak, felnézek a „Forte del Ratto“-ba, hogy mit csinálnak a gyerekek, megszoztatták-e őket illendően; azután, ha megengedi, visszajövök a kormányzó urhoz.

— Ebédeljen nálam.

— Hol van a kormányzó urnál a nálam?

— A „Café Concordiá“-ban.

A török azt mondja: az ember a lovával baráber — együtt jár — a ló megyen alul, az ember fölül, ha ló bukik: ember esik.

Volt nekem egy irlandi kanczám, — sok patika kontót csinált az nekem, utóljára elneveztem „Arnicá“-nak.

Felültem ennek a tetejébe s fellovogoltam rajta a várba.

A gyerekek rizskását czuczliztak, s — tele voltak sziva.

Tele gyomor: jó tanács, — úgy tartja a svéd példaszó.

A fiuknak magos jó kedvük volt s nagy „éljenzéssel“ fogadtak.

Az én kanczám nem érti a solemnis megtiszteltetést s úgy penderít a kövezetre, hogy elnyultam mint — Fébus.

Kocsin vitettem magamat a vendéglőbe, pár sorral tudattam a kormányzóval, hogy derekam ellentmond az ebédnek s küldjön valami kuruzslót, a ki megdrótozzon.

Klapka tábornok hozta a „felcsert“ s elkezdettek engem egyengetni — s mikor felig-meddig már össze voltam tákolva, a doktor ur azon vigasztaló szavakkal távozott, hogy estére ismételn fogja derekamon a dominojátékok.

Gondolám magamban: majd ha hó lesz. —

Nagy ujságok vannak, — mondá Klapka.

— Jó vagy rossz?

— Jó is, rossz is.

— Mondd a javát.

— Az osztrákokat Solferinonál szétverték. Iszonyu csata volt, tán e század legvéresebb ütközete; az osztrákok vad futásban szaladnak, a francia-olaszok üldözik; neked Sréterrel a francia és olasz főhadi szállásra kell menni, a magyar foglyokat átvenni s Alexandriába küldeni.

— Igen, ha azután ti is a derekamat utánam külditek; és a rossz hír?

— Türr Pistát meglőtték.

Erre felegyenesedtem... nem fájt többé a derekam, hanem a szívembe nyilallott, — ez sajgott és fájt keservesen.

— Meghalt?

— Nem.

— Hol van?

— Breszciában.

— Mikor kell mennünk?

— Az esti vonattal.

— Megyek.

Déltájt érkezünk meg Voltá-ba, ajánló

azok feldolgozása a rendes hivatalos órák elegendők nem volnának, a megye alispánja a hivatalos órákat úgy a tisztviselő, mint a segéd- és kezelőszemélyzetre nézve meghosszabbíthatja.

— **Halálozás.** Weisz József köztisztviselőben állott magánzó, Weisz Manó helybeli ügyvéd édes atyját, e hó 17-én kísérték ki örök nyugalomra. A 87 évet élt agg polgár temetésén nagy közönség vett részt és Klein Mór dr. főrabbi tartalomdugyászbeszédben méltatta az elhunyt érdemeit. — Béke poraira!

— **Diák-majális.** A nagybecskereki főgymnázium tanuló ifjusága e hó 28-án majális rendez, melyre a m. t. közönséget ezennel meghívja. Külön meghívók nem adatnak ki. A táncz fél 4 órakor kezdődik. Belépti díj nincs. Kedvezőtlen időjárás esetén az ünnepély június elsejére fog elhalasztatni.

— **Elkésett kitüntetés.** A német császár és az olasz király azoknak a nagyfontosságú kereskedelmi szerződéseknél tárgyalása alkalmából, melyeket nálunk nemrégiben ígattak törvénybe, a néhai magyar kereskedelmi miniszternek, Baross Gábornak fényes rendjelkitüntetéseket szántak. A német császár a vörös sasrend nagykeresztjét, az olasz király pedig a szent Mór és Lázár-rend nagykeresztjét adományozta Baross Gábornak volt kereskedelmi miniszternek. A rendjelvényeknek valószínű megküldése azonban Barossnak éppen közbejött halála miatt már abban maradt. A német nagykövet, Reuss herceg, különösen is tudatta a magyar kormányfővel uralkodójának a megboldogult iránt táplált jóindulatát.

— **Megtört anyai szív.** A zágrábi katonai affér következménye gyanánt említjük a T. Z. ezt a megható történetet. Pomezánszky Mladen hadnagynak, (akit tudvaleg lefokozták, amiért szekundása volt egy barátjának, egy kapitány ellen) édes anyja Pomezánszky Melitáné szül. Nésic Susanna tegnap délután meghalt Temesvárt. Az anyát a fájdalom vitte sirba. Eddig is beteges, gyöngeszervezetével nem bírta tovább kiállani a fölötti fájdalomtól, hogy hadnagyfiát, a család díszét és reményességét, lefokozták. A fiu ekkora megszegyentése megtörte az anya gyöngéd szívét is.

levelünk Vernon ezredes főhadiszállásmesterhez volt czimezve, őt kérte föl a magyar nemzeti igazgatóság, hogy Vaillant marsallnak bemutasson.

Reggelinél találtuk, nagy örömről Éber Nándor ezredes barátunkkal, a „Times“ tudósítóját.

Az ajánló levél bemutatott, Éber Nándor megismertett bennünket s igen szíves fogadtatásban részesültünk.

Reggeli után Vernon ezredes azt mondja:

— En felmegyek Vaillant marsallhoz, bejelentem önöket, megtudom, mikor fogadhatja, — addig pihenjek ki magukat.

Pihenés helyett öltöztünk.

Két óra tájt utánunk jött Vernon s felvezetett a marsallhoz.

Vaillant tábornagy — a francia hadsereg vezérkari főnöke — ugyanazon palotában lakott, melyben a császár. Az alsó emeleten nagy váróterembe értünk, — a „száz-gárdá“ból egy csapat őrt állott, — minden rangbeli tiszték jártak keltek, a futárok jöttek mentek, — s mint Kemény János önélete leírásában mondja: nagy „frekvencia“ mindenik részről.

Vernon felment az emeletbe minket bejelenteni, mi a lépcső alján vártunk; mindenki kíváncsisággal nézett bennünket, egyenruhánk ismeretlen volt, honvédruhát nem látott közülük senki, — álltunk ott kirakatban.

A lépcsőn tábornoki egyenruhában, lassu, vontatott léptekkel jött lefelé egy kised, vékonyra pedrett bajszu, kecskeszakállu ember, — rögtön ráismertem, hogy a császár.

Mondom Sréternek: igazodj, a császár! Tempóba tettük magukat s úgy kiegész-

A megboldogult szomorú sorsa iránt óriási részvét uralkodik egész Temesvárott. A férj és apa, Pomezánszky Melita távirólistá bánata mérhetlen.

— **Szöknek a József főherceg czigányai.** Mióta czigány van Magyarországon, nem volt egynek se jobb dolga, mint azoknak, a kiket József főherceg Alsuthra telepített volt, hogy derék földművelő emberek válhassanak ott belőlök. De hát a czigánynak sehogysem tetszik a munka. Mostanában azt a tervet főzték ki az alsuthiak, hogy megszöknek a telepről. Rafáel Babi és Kolompár Mari, a főczinkosok, már hetek óta bejárnak bujtogatni Szekesfejvárra, hogy ott a czigányokat megnyerjék szökésük előmozdítására. Alsuthon megtudták a czigányok tervét, melyről a szekesfejvári rendőrséget táviratilag értesítették. Seidel Lajos rendőrfőkapitány a két asszonyt elfogatta s Alsuthra toloncoltatta.

— **Előkelő gyilkosnő.** Varsóban a múlt héten, a péntekről szombatra virradó éjszakai meggyilkoltak egy Gerlach Jozefin nevű hatvanéves hölgyet, a ki valamikor balletánczosnő volt és nagy vagyonnal volt vissza a színpadtól. A hölgy egészen visszavonult életet folytatott, de az utóbbi hetekben gyakrabban lehetett együtt látni egy előkei vasuti hivatalnok nejével, Brezika Boguszlavával. S ez az asszony volt az, a ki a volt balletánczosnőt meggyilkolta azért, hogy kirabolhassa. A gyilkosság elkövetése után, melyet kalapáccsal hajtott végre, el akart illanni a lakásból, de egy szolga, a ki a házban lakik, zajt ütött. Az asszony nagy összeget ígért neki, ha elbocsátja, de a derék fiu nem engedte megvesztegetni magát és kiáltásával összedobította a ház lakóit. Az asszonynál megtalálták a véres kalapáccsot, melylyel áldozatát leütötte, továbbá négyezer rubelt, melyet a meggyilkolt lakásában rabolt.

Irodalom és művészet.

* A „Vasárnapi Ujság“ legutóbbi száma Baross emlékének van szentelve. Művészi arcképét Morelli metszette és a szép hangulatismerést Törs Kálmán jeles tollal írta hozzá. Aztán a Vaskapu képei foglalják el a lap

illusztrált részeinek főhelyeit. Fényképi fólvételek mutatják meg a Vaskapu most készülő csatornájának vezérgátját a Ploczia szirtjeivel; a mérnök- és építészegylet által emelt Széchenyi emléktáblát a Széchenyiton; a Vaskapu-csatorna fenekének mélyítési munkálatait; a nagy kotrógépet; a Traján-táblát a Traján ut maradványaival. Egy másik fényképi fólvétel a Vaskapu szabályozási munkálatainak megkezdésére 1890. szeptember 15-én összegyűlt társaságot állítja elének, Baross, Szapáry Gyula gr., Szögyény miniszterekkel stb. Érdekes czikk a „József főherceg családjával a tengeren“ melyhez két kép is járul; egyik a főhercegi család a „Deli“ yachton; a másik Mária Dorottya főhercegnő a yacht kormánykerékénél. A párisi anarchista merényletek és azok törvényszék elé állított szereplői is be vannak mutatva, Very összerombolt korcsmájával. Az illusztrációk gazdag sorozatát „Az 1892-iki nagy háborúhoz“ és „A világ végén“ című elbeszélést kísérő képek egészítik ki. A szövegi tartalom még ez: Távozó párnak, kötetmény Szász Bélától; Leányszöktetés akadály nélkül, elbeszélés Zöldi Mártontól. Anarchisták és anarchizmus. Irodalmi, művészeti, egyleti és egyéb események terjedelmes rovatai tartoznak még e kitűnő lapnak e heti tartalmához. Előfizetési ára egész évre 8 ft, félévre 4 ft; a Politikai Ujdonságokkal együtt egész évre 12 ft, félévre 6 ft.

Táviratok.

Klapka György temetése.

Budapest, május 20. (A „Torontál“ ered. távirata.) Klapka György tábornok temetése ma délelőtt 11 órakor ment végbe, százezer főnyi közönség jelenlétében.

Az elhunyt tábornok holttestét a plébánia-templomban szentelték be, a hol a ravatal felállítva volt. A beszéltetésnél jelen voltak: Szapáry Gyula gróf miniszterelnök, a képviselőház valamennyi pártja, testületileg Bánffy Dezső báró, a képviselőház elnöke, nagyszámú honvédtiszt stb.

követnek mondott az újévi fogadtatáson, Montebello, Palestro, Turbigo, Magenta, Marignan és a még friss vért párolgó Solferino: mind új, szokatlan, rendkívüli események voltak, melyek a strassburgi clownt, a boulognei bajzást, a hámi Trenck-et, a londoni purczinello-t feledtetik; a boház drámává változott s a történelemben kezdett kimagasló, kidomborodni. A villafrancsi békekötéssel kezdődött a hanyatlás. Japán, Mexikó — és az osztrák porosz hájárat alatti habozások, Mentana: — mind csak előhangjai Sedannak és szeptember 24-ikének, mely a világ kaczagását idézte elő.

Ő, ki Falstaffon kezdte, Richardon folytatta, mint — Bohó Misi végezte.

Meghatottan állottam azon emberrel szemben, ki Európa sorsát rendezte, ki hazám akkori ügyét kezében tartá. Mi reméltünk, hittünk benne, — megtagadtuk elvünket, hogy: nolite fidere! principibus quia non est salus in illis!

Beszélt velünk a legio szervezéséről, annak mikénti használatáról, a kék, szürk nadrágról, a Lehel és Bocskay huszárok karikás ostaráról, Kossuthról, — kit táborába várt, — Magyarországról.

Sejtette velünk, hogy az V. hadtest — Napoleon herceg — rendeltetése: bizonyos partokon, bizonyos kiszállást eszközölni, s miként lehetne azt hazánkba könnyíteni. Fáradságot vett magának: szemünkbe port hinteni.

„Vakulj magyar!“ — s mi vakultunk.

nesedtem, hogy a derekam egyet roppant s — meggyógyult. Hinni kezdtem azon varázs gyógyerőben, melyet a koronás fők a középkorban — s Dél-Afrikában még most is — csupa megjelenésük által a nyavalygókra gyakorolnak. Mindent hittem, — mert hát az emberrel sok történik, — de azt, hogy III. Napoleon legyen doktorom; soha.

Ő felsége, a „kis Napoleon“, — államcsiny Nro III. — elléptetett mellettünk, kegyesen ránk nézett s mosolyogva viszonzta szalutálásainkat; — mit adott volna ezért lovag Posner Károly Lajos?!... Ő felsége a kertbe méltóztatott menni.

Pár percz múlva a kertből egy tábornok közeledett felénk s mondá:

— En Fleury tábornok vagyok, — a császár azt kérdezteti, kik önök? melyik hadsereghez tartoznak s miféle küldetésben járnak?

Elmondottuk, kik vagyunk, hova tartozunk s mi a küldetésünk.

A tábornok távozott, de rögtön visszajött. — A császár önökkel kíván beszélni; — s bevezetett a kertbe.

Először s utóljára beszéltem a császárral, — ezen szerencse is minden számításomon kívül esett (mert hát tudtam a magyar közmondást, hogy — kutya kutyaival, macska macskával), de a katonák sok mindennek van kitéve, — aztán meg sorsát senki ki nem kerüli.

Ez időben állott III. Napoleon uralkodásának fénypontján.

A krimi győzelmek, Szebasztropol bevétel, békekötése Anglia mellözésével, azon kihívó szavak, melyeket Hübner osztrák

A gyászmenet, beláthatlan néptömegetől kísérve, a Dunaparton, a vámházköruton, muzeumköruton és a kerepesi uton haladt végig. Az egyetemi ifjuság a szózatot és a Hymnust énekelte.

Utközben a vámházköruton zavar is támadt. A rendőrség ugyanis az egyetemi ifjuságot s velük nagy tömeget kordonnal kizárta a menetből. Az ifjuság zugolódt, s a tömeg a kordont áttörte. Ezután a rendnyomban helyreállott.

A merre a menet haladt, a házak ablakai és erkélyei zsufolva voltak, nagyobb részt hölgyekkel. A járdákon véges-végig óriási embertömeg szorongott.

A koporsó után Klapka két fia haladt. Neje nem jelent meg a temetésen, mert beteg. Klapka fiait a családtagok követték, a kik után sorban jöttek: Szapáry Gyula gróf, miniszterelnök, Szapáry Géza gróf, főudvarmester, a képviselőház tagjai, a tisztikar, az ifjuság stb. stb.

Budapest, május 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) A menet csak délután 2 órakor érkezett a kerepesi temetőbe, a hol óriási tömeg előtt Tisza László tartott gyászbeszédet, mire a koporsót beszentelték. Utána Degré Alajos a veterán író, és negyvennyolczas honvédtiszt beszélt, megragadóan kegyeletes hangon. Az ifjuság a Horváth Gyula és az Eötvös Károly neveit kiáltozta, de ezek nem beszéltek. Megható találkozás volt a koporsónál Cserey és Pethőy negyvennyolczas honvédezeknek, kik 1849 óta nem látták egymást.

A szalontai képviselőválasztás.

Nagyvárad, május 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nagyszalontán tegnap késő estig elhúzódott a választás, melyen Lukács Gyula függetlenségi választatot meg orsz. képviselővé.

Teleki Sándor ravatala.

Nagybánya, május 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Teleki Sándor grófot, a dolgozó szobájában helyezték ravatalra, régi magyar honvédezek ruhájában. Feje fölött Hugo Viktor, balra Kossuth, míg jobbra Türr István, Garibáldi és Teleki László csoportképe fekszik. Szemben a ravatallal Munkácsy „Krisztus Pilátus előtt” című képének másolata látható. Teleki Sándor ezredes a koltói kastély parkjának azon nagy somfája alá temetik, mely alatt Petőfi legszebb verseit írta.

Egy jockey halála a versenyen.

Budapest, május 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hall J. jockey a tegnapi egyik verseny alatt a Rothschild tulajdonát képező „Amateur” lovat lovagolta. „Amateur”-t mindenki biztos nyerőnek tartotta és nagy érdeklődéssel kísérték a lovas és a lovat, midőn egy fordulónál „Amateur” hirtelen ledobta magáról lovasát és a többi ló mind keresztülvágatott a szerencsétlen emberen, kinek halántékán a koponyát a lópatkók betörték és szörnyet halt. Több nő rosszul lett az eset miatt és sokan eltávoztak a versenytérről. Az eset sik versenyben történt, a mi nagy ritkaság.

A bécsi antiszemita gyűlése.

Budapest, május 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) A hirhedt bécsi antiszemita tegnap a városházán a valutarendezés ügyében népgyűlést tartottak.

Lueger nyitotta meg a tárgyalásokat. Szerinte a valutarendezés csak bizonyos töképezések kedvéért történik. (Felkiáltások: „A zsidók kedvéért!”)

Majd Lichtenstein herceg szólalt fel. A gyülekezet „hoch” kiáltásokkal és kalaplengetésekkel fogadta. Szónokot az újságok lármája arra a filharmoniai hangversenyre emlékezteti, a mely az állatseregletekben a vadállatok etetésénél hallható!

Ez a hasonlat roppant tetszett a „felvilágosodott” bécsieknek. Szörnyen tapsoltak s minden oldalról kiáltoztak: „Zsidók!” „Disznó zsidók!” „Hitvány zsidók!”

Zonner vándorszónok szerint a valutát a magyarok kedvéért rendezik. A magyaroknak csupa forradalmár miniszterei vannak, a kiket megvet.

Végül elhatározták, hogy a valuta javaslatot elvetik.

Közgazdaság.

Vegyes közlemények.

— **Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.** 1892. május 18. Hizott sertés árak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klggrammon felüli sulyban) 45 $\frac{1}{2}$ —46 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 klg. sulyban) 45 45 $\frac{1}{2}$ kr. Fiatal nehéz (páronkint 320 klg. sulyban) —47 $\frac{1}{2}$ krig. Fiatal közép (pkint 251—320 klg. sulyban) 47—47 $\frac{1}{2}$ krig. Fiatal könnyű (páronkint 250 klg. sulyban) 47 $\frac{1}{2}$ —48 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (pkint 280 klg. sulyban) 45 $\frac{1}{2}$ —46 kr. Közép (páronkint 220—280 klg. sulyban) 46 $\frac{1}{2}$ —47 krig. Könnyű (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyb.) 47—48 krig. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klg. sulyban) 46 $\frac{1}{2}$ —47 $\frac{1}{2}$ krig. Közép (pkint 220—260 klg. sulyban) 47—47 $\frac{1}{2}$ krig. Könnyű (pkint 220 klg. sulyban) 46 $\frac{1}{2}$ —47 $\frac{1}{2}$ krig. Sertéslétszám 1892. május hó 16-án volt készlet 151482 drb. 1892. máj. hó 17-én felhajtott 3244 drb. — 1892. máj. hó 17-én elszállított 1681 drb. — 1892. máj. hó 18-án maradt készletben 153045 drb. — A hizottsertés üzletirányzata: Az üzlet csöndes.

REGÉNY-CSARNOK.

I r é n.

Regény.

— A „Torontál” számára írta: —

Scossa Dezső.

(27-ik folytatás.)

Kevés volt a mit irt, de a szép asszony szívét megremegette. Különös volt, hogy férje a választás zajában is gondolt reá! Valami jótékony meleg szállt szívébe. Azonnal válaszolni akart neki, de két sort sem volt képes leírni. Elgáttott volt és arcát lázas pir borítá. Eltépte a megkezdett levelet s másikba kezdett, de avval sem volt megelégedve. Végre elhatározta hogy csak akkor fogja szerencse kívánatait kifejezni, ha visszatér és sietni fog vissza. Alkudozni kezdett magával a visszatérés idejére nézve s utóvégre, hogy éjjelenkint álmatlanul feködött s a bóra mégsem hagyott alább, szó nélkül pakoltatott és sietett hazafelé. Re pülni szeretett volna s amint fejét hanya-

gul veté hátra a koupé divánjára, elmerengett a tova tűnő fák és kicsiny apró házak szemléletében a melyek az egyszerű boldogság képeit tarták szeméi elé.

Sietni, csak sietni vissza, férje keblére borulni, bocsánatot kérni tőle, fátyolt vetve a multakra, új életet kezdeni oldalán, a mely nem lesz oly hideg mint az eddigi, ezek voltak, a mik agyában kergetőztek. Végre megérkezett, a bámuló kapus ijedten segíté ki kocsijából, a fáradtság egészen megtörte. A báró után tudakozódott s a hirre, hogy csak pár nap mulva érkezik vissza, hogy a mint, elutazását megtudta, hirtelen távozott, nem kevéssé bosszankodott, sajnálni kezdte sietségét és nyugodni akart.

Nap nap után mult és férje még sem tért vissza. Az egyedüllet a szeszélyes asszony gondolatait újra más irányba terelte. Reználnak tetszett s természetéhez ez leginkább is illett.

Visszaérkezének hírére a Regéczi család rajként lepte meg. A gazdag Holló Zoltán rokonát a frigy szerencsés megkötéséhez mindenek fölött szükséges segédeszköznek tartották s valóságos hajtóvadászatot végeztek, hogy minél gyakrabban társaságukba vonják őt és rokonát.

Most egy premiere volt alkalmas eszköz e czél elérésében. Valami ifju genie jutott műve utján felszínre, a ki iránt meglehető érdeklődés mutatkozott. Irén az ölelkezni mindig kész rokon karoktól szabadulni akarva, közönyösen lépett ez évadban először megszokott páholyába, mikor a darab cselekménye jóformán előrehaladt már.

A látcsövek egész raja irányult feléje. Gazdájuk nem sokat látszottak törődni a hatalmas dikcióval, a mi a szinpadról hangzott fel s a romlott kor balhite ellen, az ingatag jellemeket korholva szórta az oktató igéket.

Szavak, pusztá szavak voltak, elhangozva a tömeg fölött, a melynek alig egy részét vezette ide a műélvezet vágya.

Irén szórakozott volt és kedvetlen, s mikor egy-egy zárszóként hangsúlyozott szavat hallott, akaratlanul összereszt. Nem, nem volt a színházban, gondolatai messze bolyongtak s a felvonás közli látogatók unalmas fecsegéseit hallva, szórakozottan és idegesen tekintett körül.

Amint a függöny leesett, a földszint és az erkélyek uri népe sietett elhagyni helyét. Lépcsőház és cukrászda megélénkültek. Irén nem is hallotta, hogy páholyának ajtaja is megnyílt, de amint a lég áramlata észrevétette vele azt, meglepetve látta maga előtt — férjét.

Szívélyesen nyujtá felé kezét.

— Ertesültem visszatértéről s azonnal ide siettem! — mondá az, vele szemben helyet foglalva.

Pár percnyi beszélgetés teljesen elég volt arra, hogy mindent elmondjanak egymásnak, a mi mondani valójuk csak volt.

Mikor a függönyt újra felhúzták és a darab tovább folyt, minden újra a régiben tünt fel előttük. Mindketten unottan vették kezükbe a látcsövet s jártatták körül, szemüket a változatlanul ugyanazon a látványon, melynek minden mozzanata olyan megszokott volt előttük.

Irén csak azután kezdte ismét figyelmét férjére fordítani, mikor az egyenesen ülve székén, még mindig látcsövezett. A báró arcza a szokottnál is halványabbnak tünt fel előtte, mialatt kezeinek ideges remegése sem kerülte el figyelmét. A magas homlok, melynek finom, átlátszó kék erei márványnak tetszettek, nem közönséges szellemi fölényt sejtettek s a szép nagy szemek tüze a szokottnál is jobban égni látszott.

— Szegény! — gondolta Irén — bizonynyal sokat fáradt, bizonynyal ki van merülne és mégis a helyett, hogy nyugalomra térve, a színházba sietett hozzám. Pedig alig érdemlem jószágát.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.
Főmunkatárs: Jurkovics Aladár.

H i r d e t é s e k.

6285. szám ki. 1892.

(222 2.1)

Árlejtési hirdetmény.

Miután a f. é. ápril hó 23-án fenti sz. alatt kiirt árlejtés eredményhez nem vezetett, ennek következtében ezennel új árlejtés iratik ki, és pedig:

Nagybecskerek r. t. város képviselőtestületének f. é. 38. számú kgy. határozatával több városi utca kövezetének részint keramit avagy koczkakő, részint terméskő burkolattal való helyreállítása határozatván el, ezen munkálatok foganatosításának biztosítása céljából ezennel zárt ajánlati versenytárgyalás iratik ki.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a tárgyalás alapját képező munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, a felajánlott vállalati ár után számítandó 5%-nyi bánatpénzzel, illetve annak letéteményezését igazoló városi pénztári hivatali elismervénnyel ellátott zárt ajánlataikat **f. é. május hó 31-ik napja délelőtti 10 óráig** a városi polgármesteri hivatalhoz annyival is inkább beadják vagy beküldjék, mivel a későbben érkezett ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkákra vonatkozó műszaki művelet, előmérték és feltételek a polgármesteri hivatalban a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, és figyelmeztetnek vállalkozók, hogy minden anyag és munkára vonatkozólag ez egységárat ajánlataikban pontosan kiírják.

Vállalkozók tájékozása céljából megjegyztetik, hogy:

a) körülbelül 5500 m² terület keramittal vagy koczkakővel kikövezendő; továbbá, hogy

b) 7600 km. terméskő,

c) 1200 km. rostált folyamkavics vagy zuzottkő, és

d) 7000 km. homokanyag fog szükségeltetni; végre, hogy az ajánlatok vagy az összes munkálatokra, vagy pedig egyoldalon a keramit vagy koczkakő, vagy csak a terméskő burkolatokra tehetők.

Vállalkozók ajánlataikban kötelesek határozottan kijelenteni, hogy az általános és részletes feltételek előttük ismeretesek s hogy azoknak magukat elávetik.

Az ajánlatok felbontásánál vállalkozók jelen lehetnek.

Nagy-Becskerek, 1892. május 19-én.

Krsztics János,
polgármester.

Torontáli helyi érdekű vasutak részvénytársaság.

4528. szám.

(225-1.1)

Meghívó.

A Torontáli helyi érdekű vasutak részvénytársaság részvényeseinek

f. 1892. évi június 19-én délelőtt 10 órakor Nagybecskereken a megye székházában tartandó

V. rendes

közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése a társaság múlt évi üzletéről.
  2. Az igazgatóság jelentése a vasuthálózat kifejtéséről.
  3. Az igazgatóság számadása és a tiszta nyereség hováfordítására irányzott indítványa.
  4. A felügyelő bizottság jelentése az igazgatóság által felállított évi számadás és mérleg megvizsgálásáról, valamint az igazgatóság által, a nyereség felosztása tárgyában tett indítványa felett.
  5. A fenti pontokban említett jelentések, indítványok és a mérleg megállapítása, valamint az igazgatóság és felügyelő bizottság részére adandó felmentvény feletti határozat.
  6. Öt igazgatósági tagnak választása 1893. évi január 1-jétől 1895. évi december hó 31-éig terjedő 3 évi megbizatással.
  7. A felügyelő bizottság két rendes és két póttagnak választása egy évre.
  8. Az igazgatósági tagoknak kiszolgáltattott jelenléti jegyek értékének meghatározása.
  9. A felügyelő bizottság javadalmazásának megállapítása.
  10. Az alapszabályok 40. §-ának a nm. kereskedelemügyi m. kir. miniszter ő nagyméltóságának kívánságához képesti változtatása.
  11. Az elnökség részéről Neuschloss Miksa vállalkozóval kötött két egyezmény feletti határozat.
- A megvizsgált zármérleg, a felügyelő bizottságnak erre vonatkozó jelentésével együtt június hó 11-én reggeli 9 órától bezárólag június hó 19-én reggel 8 óráig a részvénytársaság hivatalos helyiségében (Merczy-utca 3. sz.) közszemlére lesz kitéve, a hol is az betekinthező.
- Részvények a társaság pénztárán kívül Torontálvármegye főpénztáránál is tehetők le.

Kelt Nagybecskereken, 1892. május 19-én.

Az igazgatóság.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

16. §.

A közgyűlésen minden tíz törzsrészvény és minden tizenöt elsőbbségi részvény birtokosát egy-egy szavazat illeti meg; szavazategyenlőség esetében pedig az elnök szavazata dönt. Több mint száz szavazat egy személyben nem egyesíthető.

Azon részvényesek, kik a közgyűlésen személyesen vagy képviselőik által részt venni kívánnak, tartoznak részvényeiket, a még le nem járt szelvényeikkel együtt nyolcz nappal a közgyűlés megtartására kitűzött határnap előtt, a társaságnál vagy az igazgatóság által a meghívási hirdetményben kijelölt helyeken letenni.

A letett részvényekről elismervény adatik, mely igazolásul szolgál a közgyűlésen való részvételre.

Az államkincstár és Torontálvármegye a társaság közgyűlésein szavazataikat a birtokukban levő részvények arányában egy-egy megbízott által is gyakorolhatják, részvényeiket pedig letenni nem tartoznak.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.